

11^e Handelsmissie

Zaken doen met de Nederlandse Antillen, Aruba en Suriname

“Het komende Surinaamse rechtspersonenrecht”

Vrijdag 7 mei 2010 – Avila Hotel, Curaçao

Mr. K. Frielink

14.50 – 15.15 uur

Er zal op enkele hoofdlijnen van het komende Boek 2 Burgerlijk Wetboek van Suriname worden ingegaan. Voor vragen en opmerkingen: Karel.Frielink@Spigthoffcuracao.com. Op *Karel's Legal Blog* (<http://www.curacao-law.com>) wordt geregeld ingegaan op vragen met betrekking tot Boek 2 BW van de Nederlandse Antillen, waarvan de meeste straks ook relevant zullen zijn voor de beoefenaren van het Surinaamse recht.

1

Het programma vermeldt dat als ik mijn bijdrage aan dit congres heb afgerond, het voor u tijd is voor een ‘verfrissing’. Maar ‘verfrissing’ is ook het centrale thema in mijn bijdrage. De ‘verfrissing’ van het rechtspersonenrecht welteverstaan. De naamloze vennootschap (NV) is thans geregeld in het Surinaams Wetboek van Koophandel (WvK). Dat wetboek is in 1869 ingevoerd¹ en nadien weliswaar meerdere keren gewijzigd, maar in de kern gewoon een stokoud wetboek! Dat wetboek wordt straks dus vervangen door Boek 2 Surinaams Burgerlijk Wetboek (SBW). Ik ga hierna uit van de tekst van het Ontwerp Boek 2 SBW zoals die luidt op 1 maart 2009, zijnde de tekst zoals die aan de Surinaamse Minister van Justitie is aangeboden.

2

Boek 2 SBW (dat hopelijk in 2010 dan wel 2011 in werking treedt) regelt:

- Verenigingen (incl. de coöperatie & de onderlinge waarborgmaatschappij)

¹ Koninklijk Besluit van 4 september 1869, No. 17.

- Stichtingen
- Naamloze vennootschappen (NV) (inclusief de aandeelhouderbestuurde vennootschap als bedoeld in art. 2:239 SBW)

De besloten vennootschap (BV) wordt in Suriname niet ingevoerd. Gezien de mogelijkheden die de NV onder de nieuwe wet biedt, bestaat er ook geen noodzaak om ook de rechtsvorm van de BV in te voeren. Ik beperk mij hierna tot de NV.

3

Boek 2 SBW bevat ook regelingen ten aanzien van:

- Uitkoop (95%, statutair 90%; art. 2:250 SBW), waarmee een minderheidsaandeelhouder tegen zijn zin kan worden uitgekocht
- Uittreding, waardoor een aandeelhouder die onredelijk door de NV en/of medeaandeelhouders wordt benadeeld zijn aandelen kan laten overnemen (art. 2:251 e.v. SBW)
- Gedwongen overdracht door een aandeelhouder van zijn aandelen in specifiek in de statuten beschreven gevallen (art. 2:257 e.v. SBW)
- Omzetting in een andere rechtsvorm (ook grensoverschrijdend; art. 2:300 e.v. SBW)
- Fusie (art. 2:309 e.v. SBW) & splitsing (art. 2:335 e.v. SBW)
- Het recht van enquête (art. 2:270 e.v. SBW)

4

Overzicht belangrijkste kenmerken van de NV in Boek 2 SBW:

- Een NV kan snel en zonder al teveel formaliteiten worden opgericht. Oprichting kan door één persoon geschieden. De verklaring van geen bezwaar (artikel 38

WvK) en de verplichte publicatie van de oprichtingsakte in het Advertentieblad van de Republiek Suriname (artikel 39 WvK) worden afgeschaft.

- Maximale vrijheid van vormgeving en inrichting van rechtspersonen. Vrijheid van statutaire inrichting is het kernbegrip in Boek 2 SBW. Alles mag, tenzij de wet of de openbare orde en goede zeden zich daartegen verzetten.
- Er is geen verplichte minimumstorting bij de oprichting van een NV.
- De notariële oprichtingsakte mag ook in het Engels worden verleden, zolang de notaris deze taal maar verstaat (art. 2:4 lid 1 SBW).
- Keuze tussen een monistisch ('English/American one-tier board'; art. 2:18 SBW) of dualistisch bestuursmodel (het klassieke continentale 'two-tier system').
- Keuze tussen aandelen met, zonder of beperkt stemrecht.
- Keuze tussen aandelen met en zonder nominale waarde, alsmede verschillende nominale waarden al dan niet uitgedrukt in verschillende valuta (art. 2:102 lid 2 SBW).
- De keuze tussen wel, niet of beperkt tot de winst (of het liquidatiesaldo) gerechtigde aandelen.
- De aandeelhoudersovereenkomst kan in de statuten worden opgenomen. Deze overeenkomst kan – ook als deze niet in de statuten is opgenomen - dezelfde (vennootschappelijke) werking verkrijgen als de statuten, als – kort gezegd - alle aandeelhouders en de NV zelf daarbij partij zijn (art. 2:127 leden 3 en 4 SBW).

5

Twee belangrijke voorwaarden bij de oprichting:

- Het eigen vermogen mag bij oprichting niet negatief zijn (of, als aandelen een nominale waarde hebben, dan mag het eigen vermogen niet minder zijn dan het totaal van de nominale waarden van de uitgegeven aandelen) (art. 2:101 SBW)
- Ter gelegenheid van de oprichting moet er een volwaardig aandeel worden geplaatst bij anderen dan de vennootschaps (oprichter, derde)

Volwaardig aandeel (art. 2:100 lid 2 SBW):

- een aandeel met volledig stemrecht, dat deelt in de winst, dan wel één aandeel met volledig stemrecht en één aandeel dat deelt in de winst
- Ook mogelijk: meerdere aandelen die tezamen die volwaardigheid vormen

Ratio volwaardig aandeel (MvT): een vennootschap kan zonder (een vergadering van) aandeelhouders niet functioneren

6

Voorbeelden van bepalingen die in de statuten van een NV kunnen worden opgenomen:

- Bepaald kan worden dat door de NV uit te geven aandelen na het verstrijken van een bepaalde periode van rechtswege vervallen onder de verplichting voor de NV om de aandeelhouder te compenseren
- Er kunnen aandelen worden uitgegeven waarop jaarlijks een vast rendement wordt uitgekeerd, ongeacht of er winst is gemaakt (leningaandelen), mits als gevolg van het doen van deze uitkeringen het eigen vermogen niet minder wordt dan het nominaal kapitaal van de vennootschap of, indien de aandelen geen nominale waarde hebben, mits het eigen vermogen van de vennootschap niet negatief wordt
- Bepaald kan worden dat het bestuur zelf voorziet in vacatures (of zelfs in vacatures in de RvC!)
- Bepaald kan worden dat bepaalde besluiten alleen genomen kunnen worden als één bepaalde aandeelhouder, een groep van aandeelhouders of een bepaald aantal aandeelhouders vóór het besluit stemt
- Voorgeschreven kan worden dat aandeelhoudersgeschillen of geschillen over de rechtsgeldigheid van besluiten door middel van arbitrage zullen worden beslecht.

7

We kennen een zekere mate van kapitaalbescherming (o.a. art. 2:118 lid 5 SBW). Ook zijn er bepalingen inzake bestuurdersaansprakelijkheid (o.a. art. 2:16 SBW). Voorts zijn er regels voor minderheidsbescherming o.a.

- Uittreding wegens belangenbeschadiging (art. 2:251/252 SBW)
- Uittreding wegens in minderheid geraken (art. 2:253 SBW)
- Uittreding wegens (art. 2:254 SBW)
 - a. beklemming door kwaliteitseisen;
 - b. beklemming door blokkeringsregeling
- Diverse andere bepalingen:
 - a. vernietiging statutenwijziging (art. 2:134 lid 2 SBW)
 - b. vereiste uitdrukkelijke instemming (art. 2:239 lid 2 SBW)
 - c. vernietiging (dividend)besluiten (art. 2:21 lid 3 SBW)

8

De aandeelhouderbestuurde vennootschap (ABNV)

- De statuten van een NV kunnen bepalen dat de vennootschap een aandeelhouderbestuurde vennootschap is (art. 2:239 lid 1 SBW).
- In dat geval wordt in de wet telkens in plaats van bestuurder gelezen: aandeelhouder, en in plaats van het bestuur: de algemene vergadering van aandeelhouders.
- Iedere bestuursvergadering is tevens vergadering van aandeelhouders en omgekeerd; geen aparte vergaderingen meer nodig (art. 2:241 lid 1 SBW).
- De aandeelhouders zelf besturen de NV (vergelijkbaar met een VOF).

9

De aandeelhouderbestuurde NV vergeleken met de VOF:

- Aandeelhouder-bestuurde vennootschap vertoont trekken van vennootschap onder firma, met rechtspersoonlijkheid, zonder persoonlijke aansprakelijkheid van de “vennoten”
- Dus: crediteurenbescherming moet in stand blijven:
 - art. 2:201 SBW (vermogen bij oprichting niet negatief) j° art. 2:24 lid 3 onder b en lid 9 SBW (aansprakelijkheid bij grove schuld of grove nalatigheid)
 - bestuurdersaansprakelijkheid (art. 2:16 – 17 SBW)
 - aansprakelijkheid medebeleidsbepaler (art. 2:138 SBW)
- Persoonlijke aansprakelijkheid kan wel: voor de NV én de ABNV opent artikel 2:102 SBW in de leden 5 t/m 7 de mogelijkheid om in de statuten te bepalen dat houders van aandelen of van een bepaald soort aandelen persoonlijk aansprakelijk zijn, al dan niet hoofdelijk, voor bepaalde of alle schulden van de vennootschap; eventueel resultaat: VoF of CV met rechtspersoonlijkheid.

10

Enkele ‘verfrissende’ conclusies:

- Suriname heeft binnenkort een ultramodern en flexibel rechtspersonenrecht. Dat is goed voor het aanzien van Suriname in de wereld.
- NV’s kunnen snel en zonder al teveel formaliteiten worden opgericht.
- De Surinaamse NV kan zodanig worden vormgegeven dat hij in de Angelsaksische landen en in de Caricom landen makkelijker geaccepteerd zal worden.
- De aandeelhouderbestuurde vennootschap is het ideaalmodel voor vennootschappen met één of slechts enkele aandeelhouders die tevens bestuurder zijn.

* * * * *